

KRÁTKÁ SDĚLENÍ

Zajímavé nálezy brouků (Coleoptera) z Moravskoslezského kraje

Interesting findings of beetles (Coleoptera) of the Moravian-Silesian region

Keywords: faunistics, Coleoptera, Moravian-Silesian region, Moravia, Czech Republic

Abstract. In this article, faunistic data on 26 species of Coleoptera from 7 families found in the Moravian-Silesian region are presented. Seven species are new for this mentioned area: *Drypta dentata* (Rossi, 1790), *Polistichus connexus* (Geoffroy, 1785) (both Carabidae), *Silpha tristis* Illiger, 1798 (Silphidae), *Amphimallon assimile* (Herbst, 1790), *Rhizotrogus aestivus* (Olivier, 1789) (both Scarabaeidae), *Agrilus derasofasciatus* Boisduval et Lacordaire, 1835, and *A. convexicollis* L. Redtenbacher, 1849 (both Buprestidae). Other species here are rare or sporadically occurring: *Broscus cephalotes cephalotes* (Linnaeus, 1758), *Carabus arvensis carpathus* Born, 1902, *Sericoda quadripunctata* (De Geer, 1774) (all Carabidae), *Dendroxena quadrimaculata* (Scopoli, 1772) (Silphidae), *Velleius dilatatus* (Fabricius, 1787) (Staphylinidae), *Odonteus armiger* (Scopoli, 1772) (Geotrupidae), *Anomala dubia* (Scopoli, 1763), *Hoplia hungarica* Burmeister, 1844, *Trichius rosaceus rosaceus* (Voet, 1769) (all Scarabaeidae), *Agrilus ater* (Linnaeus, 1767), *A. auricollis auricollis* Kiesenwetter, 1857, *A. betuleti* (Ratzeburg, 1837), *A. cyanescens cyanescens* (Ratzeburg, 1837), *Coraeus elatus elatus* (Fabricius, 1787), *Lamprodila mirifica mirifica* (Mulsant, 1855), *Melanophila acuminata* (De Geer, 1774) (all Buprestidae), *Meloe proscarabaeus* Linnaeus, 1758, *M. rugosus* Marsham, 1802 and *M. violaceus* Marsham, 1802 (all Meloidae).

V příspěvku je uvedeno několik zajímavých a vybraných druhů brouků, které jsou v Moravskoslezském kraji nové, vzácné, nebo ojediněle se vyskytující. Autor navazuje na faunistické práce např. KOLONIČNÝ & STANOVSKÝ (1975); KOČÁREK (2005); ROHÁČOVÁ & ŽIDKOVÁ (2005); STANOVSKÝ & PULPÁN (2006); SZOPA (2007); ŠIGUT & ROHÁČOVÁ (2007); SABOL (2008, 2010, 2011a,b) a HORÁK (2011), které jsou tématicky zaměřené také na tento region. Cílem této práce je doplnění faunistických znalostí u zmíněných druhů v rámci rozšíření v České republice.

Sledované území je vymezeno stávajícími hranicemi Moravskoslezského kraje. Údaje jsou řazeny chronologicky. Lokalitám jsou přiřazena čísla faunistických čtverců podle PRUNERA & MÍKY (1996) a pokud byly známy také koordináty a nadmořská výška. Nomenklatura vychází z prací ASSING & SCHÜLKE (2006); DVOŘÁK & VRABEC (2007); HŮRKA (1996, 2005); JUŘENA & TÝR (2008); RŮŽIČKA (2005) a ŠKORPÍK et al. (2011). U některých druhů je také uvedeno zařazení do kategorie dle Červeného seznamu ohrožených druhů České republiky (FARKAČ et al. 2005).

Carabidae

Broscus cephalotes cephalotes (Linnaeus, 1758) – v České republice rozšířen vzácně téměř po celém území, zejména na polosuchých až vlhkých stanovištích s písčitým podkladem (HŮRKA 1996). Z Moravskoslezského kraje uvádí více starších i novějších nálezů STANOVSKÝ & PULPÁN (2006).

Materiál: Hlučín env., Vřesina (6075), 49°56'24.62"N, 18°10'27.13"E, 255 m n. m., 27.VI.2011, 3 ex., v areálu pískovny ve večerních hodinách po dešťové přeháňce, lgt., det. et coll. L. Křišica (Bohumín).

Carabus arvensis carpathus Born, 1902 – v České republice je tento poddruh rozšířen jen v horách severní Moravy (HŮRKA 1996). Častější je v Moravskoslezských Beskydech, ojediněle v Ostravské pánvi a Slezské nížině (STANOVSKÝ & PULPÁN 2006).

Materiál: Pišť (6075), 18.VII.1977, 3 ex., lgt. et det. E. Hudeček, rev. O. Sabol, coll. Ostravské muzeum, Ostrava; Chotěbuz–Podobora (6277), 49°46'47.55"N, 18°35'37.10"E, 270 m n. m., 25.V.2002, 5 ex.; 1.XII.2012, 2 ex., vše lgt., det. et coll. L. Křišica.

Drypta dentata (Rossi, 1790) – v České republice vzácný, lokálně hojnější, v současné době šířící se druh (DVOŘÁK 1990). Vyskytuje se jak na zarostlých březích vod, močálů a okrajích lužních lesů, tak na vinicích, polích a rudéralech od nížin do pahorkatin (HŮRKA 1996, 2005). První známé nálezy z Moravskoslezského kraje.

Materiál: Hlučín env., Vřesina (6075), 49°56'53.30"N, 18°10'15.62"E, 270 m n. m., 8.X.2013, 1 ex., oklepem na zemi ležících větví, lgt., det. et coll. O. Sabol; Rýmařov env., Ruda (6169), 535–600 m n. m., 11.X.2007, 1 ex.; 27.V.2008, 1 ex.; 30.X.2011, 1 ex., vše lgt., det. et coll. S. Krejčík (Ruda).

Polistichus connexus (Geoffroy, 1785) – v České republice vzácný druh, častěji nalézán na jižní Moravě. Žije na suchých až polovlhkých stanovištích, zejména na stepích v nížinách i pahorkatinách (HŮRKA 1996, 2005). První známé nálezy z tohoto území, pozoruhodné vzhledem k charakteristice lokalit a v případě nálezů na Kněhyni v Moravskoslezských Beskydech také k nadmořské výšce. V Červeném seznamu ohrožených druhů ČR (VESELÝ et al. 2005) je zařazen do kategorie „zranitelný“.

Materiál: Čeladná env., Kněhyně (hora) (6575), 1020 m n. m., 27.VII.2007, 1 ex., v zemní pasti bez návnady, lgt., det. et coll. L. Skořepa (Peč); Staré Hamry (6576), 530 m n. m., 28.VII.2013, 1 ex., na světlo v údolí Velkého potoka, lgt., det. et coll. T. Sitek (Ostrava).

Sericoda quadripunctata (De Geer, 1774) – v ČR dříve velmi vzácný druh, v současnosti lokální, na vhodných místech někdy hromadně. Rozšířen od nížin až do hor, specializován na lesní spáleniště (HŮRKA 1996; STANOVSKÝ & PULPÁN 2006). Více starších i novějších nálezů převážně z Moravskoslezských Beskyd uvádí STANOVSKÝ & PULPÁN (2006).

Materiál: Ostravice env., Muchovec (hora) (6476), 49°29'58.52"N, 18°26'32.40"E, 655 m n. m., 28.XI.2012, 1 ex., na lesní mýtině v místech požáru, vzniklém v květnu v roce 2012, observ. et det. O. Sabol.

Silphidae

Dendroxena quadrimaculata (Scopoli, 1772) – v České republice rozšířen v teplých doubravách (HŮRKA 2005). Z Moravskoslezského kraje je udáván z Národní přírodní památky Landek v Ostravě (ŠEVČÍK & KOČÁREK 2007; HORÁK 2011).

Materiál: Pišť (6075), 49°58'41.43"N, 18°9'44.13"E, 270 m n. m., 28.V.2010, 2 ex., oklepem větví dubu (*Quercus* sp.) v lese Hranečník, lgt., det. et coll. O. Sabol; Ostrava–Výškovice (6275), VI.1998, 1 ex., na listu dubu (*Quercus* sp.) v Bělském lese, lgt., det. et coll. J. Stanovský (Ostrava); Pržno (6376), 23.V.1965, 1 ex., lgt., det. et coll. T. Sitek.

Silpha tristis Illiger, 1798 – v České republice méně hojný druh, preferující spíše vlhké otevřené biotopy (ŠUSTEK 1981; JAKUBEC & RŮŽIČKA 2012). První známé nálezy z Moravskoslezského kraje.

Materiál: Bohušov (5772), 2.V.1988, 2 ex., lgt. M. Zúber, det. J. Růžička et J. Schneider, coll. M. Trýzna (Krásná Lípa); 22.IV.1991, 1 ex., lgt. J. Stanovský, det. J. Růžička, coll. J. Stanovský; Opava (6073), 21.VII.1990, 1 ex.; 22.VI.1991, 1 ex.; 27.VI.–2.VII.1991, 2 ex., v zemní pasti; 10.V.1992, 2 ex.; 10.VII.1992, 1 ex.; 26.IX.1992, 1 ex., vše lgt. Z. Malinka, det. J. Růžička, coll. Z. Malinka (Opava); Šilheřovice (6075), 49°55'36.89"N, 18°16'29.12"E, 225 m n. m., 9.VIII.2010, 1 ex., na pěší cestě v areálu golfového hřiště, lgt. O. Sabol, det. P. Kočárek, coll. O. Sabol.

Staphilinidae

Velleius dilatatus (Fabricius, 1787) – v ČR vzácný druh, vývojem vázaný na hnízda sršně obecné (*Vespa crabro* L.) (HŮRKA 2005). Z Moravskoslezského kraje je zatím publikován pouze jediný údaj z Ostravy–Třebovic (KOLONIČNÝ & STANOVSKÝ 1975). V Červeném seznamu ohrožených druhů ČR (BOHÁČ et al. 2005) je zařazen do kategorie „zranitelný“.

Materiál: Šilheřovice (6075), 11.IX.1995, 1M, pod hnízdem sršně obecné, v dutině kmenu dubu (*Quercus* sp.), lgt., det. et coll. J. Vávra (Ostrava); Ostrava–Slezská Ostrava (6175), 49°49'42.15"N, 18°17'51.78"E, 216 m m. n., 15.VI.–1.VII.2005, 1 ex.; 1.–21.VII.2005, 1 ex.; 21.VII.–2.IX.2005, 1 ex., vše v závěsné stromové pasti s návnadou extraktu z kvasícího ovoce, vše lgt., det. et coll. O. Sabol; Karviná–Staré Město (6177), 13.–22.VII.2013, 15 ex., v závěsné stromové pasti s návnadou extraktu z kvasícího ovoce, lgt., det. et coll. R. Szopa (Bystřice nad Olší); Ostrava–Hrabová (6275), 49°46'29.16"N, 18°15'38.70"E, 240 m m. n., 24.VII.1995, 5 ex.; 6.VI.2000, 1 ex., vše lgt., det. et coll. M. Kuboň (Ostrava); 13.VI.2000, 1 ex.; 14.VI.2000, 1 ex., oba ex. lgt., det. et coll. O. Sabol; 14.VI.2000, 1F, lgt., det. et coll. J. Vávra; 1.VIII.2001, 1 ex.; 21.VI.2005, 3 ex., vše lgt., det. et coll. M. Kuboň; všechna imaga z lokality Ostrava–Hrabová byla ulovena na vytékající míze na kmenu dubu letního (*Quercus robur* L.); 15.VI.–1.VII.2005, 1 ex., v závěsné stromové pasti s návnadou extraktu z kvasícího ovoce, lgt., det. et coll. O. Sabol; Paskov (6275), 49°43'30.35"N, 18°18'21.27"E, 260 m m. n., 30.VI.–13.VIII.2005, 1 ex., v závěsné stromové pasti s návnadou extraktu z kvasícího ovoce, lgt., det. et coll. O. Sabol; Havířov (6276), 15.VII.1996, 1F, u řeky Lučiny, lgt. M. Tenčík, det. et coll. J. Vávra; Český Těšín (6277), 1.–10.VI.2013, 20 ex.; 10.–18.VI.2013, 3 ex., vše v závěsné stromové pasti s návnadou extraktu z kvasícího ovoce v lese Hrabina, vše lgt., det. et coll. R. Szopa; Metylovice env., Metylovická hůrka (vrch) (6376), VIII.2000, 4 ex., v okolí hnízda sršně obecné v půdních prostorách bývalé rekreační chaty, lgt., det. et coll. T. Sitek.

Geotrupidae

Odonteus armiger (Scopoli, 1772) – v České republice se vyskytuje roztroušeně po celém území (TESAŘ 1957; HŮRKA 2005). Novější nálezy z Moravskoslezského kraje udává SABOL (2010). V Červeném seznamu ohrožených druhů ČR (KRÁL 2005) je zařazen do kategorie „ohrožený“.

Materiál: Ostrava–Nová Bělá (6275), 49°44'52"N, 18°16'9"E, 250 m m. n., 23.VI.2012, 1M/1F, v letu ve 21:40 hod.; 24.VI.2012, 1M/1F, v letu mezi 21:30–21:40 hod.; 20.V.2013, 1F, na zemi v 19:45 hod.; 9.V.2013, 2MM, v letu mezi 21:35–21:55 hod., vše lgt. det. et coll. O. Sabol; Skalice (6376), 30.VI.2012, 1F, v letu ve 21:50 hod.; 9.VII.2012, 1F, v letu ve 21:45 hod., oba ex. lgt., det. et coll. I. Boščík (Skalice).

Scarabaeidae

Amphimallon assimile (Herbst, 1790) – v ČR se vyskytuje roztroušeně po celém území, místy hojný druh, především na teplých stanovištích od nížin do pahorkatin (BALTHASAR 1956; JUŘENA et al. 2008). Z okolí sledovaného území je hlášen z polských hranic z Čantoryje (LETZNER 1871) a jižních partií Moravskoslezských Beskyd z Prostřední Bečvy (BALTHASAR 1956). První známý nález z Moravskoslezského kraje. V Červeném seznamu ohrožených druhů ČR (KRÁL 2005) je zařazen do kategorie „téměř ohrožený“.

Materiál: Štramberský env., Přírodní památka (=PP) Kamenárka (6474), 29.VI.2013, 1M, v letu nad travním porostem nad vápencovým lomem v odpoledních hodinách, lgt., det. et coll. J. Vávra, rev. O. Sabol.

Anomala dubia (Scopoli, 1763) – v České republice lokálně hojný druh. Ze sledovaného území je znám z Proskovic u Ostravy (ROHÁČOVÁ & ŽÍDKOVÁ 2005), z Polanky nad Odrou a Bohumína, kde byl sbírán na říčních terasách řeky Odry (SABOL 2011b). V Červeném seznamu ohrožených druhů ČR (KRÁL 2005) je zařazen do kategorie „téměř ohrožený“.

Materiál: Hlučín env., Vřesina (6075), 49°56'24"N, 18°10'27"E, 255 m m. n., 27.VI.2011, mnoho ex., kolem 12:00 hod. v areálu pískovny, observ., lgt., det. et coll. L. Křišica (5 ex.); Polanka nad Odrou (6275), 24.VII.1991, 2 ex., oklep břehového porostu na štěrkopískové pláži v meandru řeky Odry, lgt., det. et coll. J. Vávra.

Hoplia hungarica Burmeister, 1844 – v České republice vzácný a velmi lokální druh pobřežních písků kolem vodních toků a jezer. Ze sledovaného území je znám od Ostravy, Polanky nad Odrou, Paskova a z Těšína (REITTER 1903; WANKA 1920; HORION 1958; JUŘENA et al. 2008; SABOL 2011a). V Červeném seznamu ohrožených druhů ČR (KRÁL 2005) je zařazen do kategorie „kriticky ohrožený“.

Materiál: Ostrava–Muglínov (6175), 16.VI.2012, 1 ex., v letu nad lávkou pro pěší nad řekou Ostravicí, lgt. J. Flanderka, det. O. Sabol, coll. J. Flanderka (Ostrava).

Rhizotrogus aestivus (Olivier, 1789) – druh rozšířen po celé ČR (BALTHASAR 1956), místy, zejména na jižní Moravě velmi hojný. Z okolí sledovaného území je hlášen z polských hranic z Čantoryje (LETZNER 1871). První známé nálezy z Moravskoslezského kraje.

Materiál: Ostrava–Svinov (6175), 49°49'26"N, 18°12'30"E, 216 m m. n., 1.V.2011, 4MM, lgt. et coll. J. Janeček (Ostrava), det. O. Sabol; 20.V.2012, 1F, na zemi pod pouliční lampou kolem 22:00 hod.; 6.V.2013, 20MM/6FF, v letu a na keřích mezi 20:45–21:15 hod., vše lgt. det. et coll. O. Sabol; 15.V.2013, 1F, lgt. et coll. J. Janeček (Ostrava), det. O. Sabol.

Trichius rosaceus rosaceus (Voet, 1769) – v České republice velmi lokální, místy hojný druh, převážně nížinných stanovišť. Ze sledovaného území uváděn z Ostravy, Paskova, Bohumína, Polanky nad Odrou, Jistebníku a Štramberka (KOLONIČNÝ & STANOVSKÝ 1975; VITNER & KRÁL 1993; JUŘENA et al. 2008; SABOL 2008). V Červeném seznamu ohrožených druhů ČR (KRÁL 2005) je zařazen do kategorie „kriticky ohrožený“.

Materiál: Ostrava–Heřmanice (6175), 49°52'7.67"N, 18°19'22.96"E, 205 m m. n., 22.VI.2004, 1 ex., na trouchnivějícím dřevě na okraji Heřmanického rybníka, lgt. L. Křišica, det. O. Sabol, coll. J. Šuhaj (Bohumín).

Buprestidae

Agrilus ater (Linnaeus, 1767) – v České republice se vyskytuje převážně v nížinných oblastech a říčních úvalech. Ve sledovaném území zjištěn v Ostravě–Heřmanicích (ŠKORPÍK et al. 2011). Vývoj v lýku v osluněných kmenech a silných větvích topolů (*Populus* spp.) a vrb (*Salix* spp.) (ŠKORPÍK et al. 2011). V Červeném seznamu ohrožených druhů ČR (ŠKORPÍK 2005) je zařazen do kategorie „ohrožený“.

Materiál: Ostrava–Slezská Ostrava (6175), 49°49'42.15"N, 18°17'51.78"E, 216 m m. n., 1.–21.VII.2005, 1 ex., v závěsné stromové pasti s návnadou extraktu z kvasícího ovoce, lgt. O. Sabol, det. R. Szopa, coll. O. Sabol.

Agrilus auricollis auricollis Kiesenwetter, 1857 – v ČR roztroušeně na celém území. Ze sledovaného území znám z Polanky nad Odrou, Ostravy–Poruby a Hukvald (ŠKORPÍK et al. 2011). Vývoj pod kůrou kmínků a větví jilmů (*Ulmus* spp.) (BÍLÝ 1989). V Červeném seznamu ohrožených druhů ČR (ŠKORPÍK 2005) je zařazen do kategorie „ohrožený“.

Materiál: Paskov (6275), 49°44'0.91"N, 18°18'4.99"E, 255 m m. n., 17.IV.2001 (larvae), 3 ex.; 5.V.2001 (larvae), 3 ex., všechna imaga byla vychována z tenkých větví jilmů

(*Ulmus* sp.), vše lgt., det. et coll. R. Šigut (Paskov); Skalice (6376), 29.V.2013, 1 ex.; 27.VI.2013, 1 ex.; 29.VI.2013, 3 ex.; 30.VI.2003, 2 ex.; 30.VI.2004, 1 ex., vše na listech a smykem větví jilmů (*Ulmus* sp.), lgt., det. et coll. I. Boščík.

Agrilus betuleti (Ratzeburg, 1837) – v České republice se vyskytuje v březových porostech podhorských a horských oblastí (BÍLÝ 2002), ale také na sukcesních plochách a skalních stepích (ŠKORPÍK et al. 2011). Ze sledovaného území je udáván z Ostravy–Heřmanic, Ostravy–Přívozu a Metylovické hůrky u Frýdlantu nad Ostravicí (ŠKORPÍK et al. 2011). V Červeném seznamu ohrožených druhů ČR (ŠKORPÍK 2005) je zařazen do kategorie „zranitelný“.

Materiál: Ostrava–Lhotka (6175), 49°51'47.28"N, 18°14'9.61"E, 275 m m. n., 25.V.1993, 1 ex., na listu břízy (*Betula* sp.) na haldě Lidice, lgt. et coll. O. Sabol, det. R. Szopa.

Agrilus convexicollis L. Redtenbacher, 1849 – v České republice se vyskytuje v teplejších oblastech (BÍLÝ 1989). Vývoj pod kůrou tenkých jasanů (*Fraxinus* spp.), šefíků (*Syringa* sp.) a vzácně i ptačího zobu (*Ligustrum vulgare* L.) (BÍLÝ 1989, 2002). První známé nálezy z Moravskoslezského kraje. V Červeném seznamu ohrožených druhů ČR (ŠKORPÍK 2005) je zařazen do kategorie „zranitelný“.

Materiál: Ostrava–Heřmanice (6175), 16.VI.2008, 14 ex., smykem stromové vegetace, lgt., det. et coll. R. Szopa; Polanka nad Odrou (6275), 49°46'17.78"N, 18°10'49.79"E, 220 m m. n., 14.V.2007, 2 ex.; 21.V.2007, 1 ex.; 24.V.2007, 2 ex.; Paskov (6275), 49°42'59.23"N, 18°18'46.34"E, 260 m m. n., 23.V.2007, 3 ex., vše smykem osluněných živých větví jasanů (*Fraxinus* sp.), vše lgt., det. et coll. O. Sabol; Štramberk env., Kotouč (vrch) (6474), 21.VII.2003, 1 ex., lgt. T. Sitek, det. E. Jendek, coll. T. Sitek.

Agrilus cyanescens cyanescens (Ratzeburg, 1837) – v ČR po celém území, často ve větších městských parcích, podél cest apod. Vývoj probíhá v různých druzích zimolezů např. v *Lonicera xylosteum* (L.), *L. nigra* (L.), *L. coerulea* L., *L. implexa* A. a *L. racemosa* P. (KUBÁŇ 1978; BÍLÝ 2002; ŠKORPÍK et al. 2011). Ve sledovaném území zjištěn u Starých Hamrů a na Smrku v Beskydech (ŠKORPÍK et al. 2011). V Červeném seznamu ohrožených druhů ČR (ŠKORPÍK 2005) je zařazen do kategorie „ohrožený“.

Materiál: Ostrava–Hrabůvka (6275), 49°47'30.53"N, 18°16'19.33"E, 230 m m. n., 9.VI.2008, 3 ex.; Paskov (6275), 49°43'36.39"N, 18°16'50.48"E, 265 m m. n., 11.VI.2010, 6 ex.; Frýdek-Místek (6375), 49°40'12.55"N, 18°19'14.53"E, 290 m m. n., 16.VI.2013, 2 ex., vše na listech zimolezu černého (*L. nigra*), vše lgt., det. et coll. O. Sabol; Metylovice env., Metylovická hůrka (vrch) (6376), 12.VI.1988, 1 ex., lgt., det. et coll. T. Sitek; Skalice (6376), 22.V.2007, 8 ex., na zimolezu (*Lonicera* sp.), lgt., det. et coll. I. Boščík; Frýdek-Místek (6376), 275–290 m m. n., 6.VI.2008, 6 ex.; 11.VI.2010, 6 ex., vše na listech zimolezu černého (*L. nigra*), vše lgt., det. et coll. O. Sabol; Horní Lomná (6477), 3.IV.2001 (larvae), 2 ex., obě imaga byla vychována z větve zimolezu (*Lonicera* sp.); 16.VI.2001, 17 ex.; 30.VI.2001, 8 ex.; 11.VII.2001, 2 ex.; 20.VII.2004, 24 ex.; 21.VII.2004, 11 ex.; 13.VII.2005, 5 ex.; 15.VII.2005, 4 ex.; 13.VII.2006, 9 ex.; Dolní Lomná (6478), 15.VI.2000, 4 ex.; 22.VI.2000, 2 ex., vše na zimolezu (*Lonicera* sp.); Jablunkov env., Studničný (hora) (6478), 24.III.2002, pozorovány larvy, pozerky a výletové otvory ve větvích a v kmínku zimolezu (*Lonicera* sp.), vše observ., lgt., det. et coll. R. Szopa.

Agrilus derasofasciatus Boisduval et Lacordaire, 1835 – v České republice se vyskytuje zejména ve vinařských oblastech (ŠKORPÍK et al. 2011). Vývoj pod kůrou starších hlav vinné révy (*Vitis vinifera* L.) (BÍLÝ 1989). Ze sledovaného území dosud neudáván. První známé nálezy z Moravskoslezského kraje.

Materiál: Ostrava–Výškovice (6275), 15.VII.1991, více ex.; 12.VI.1992, více ex.;

15.V.2000, více ex., vše na vinné révě, vše lgt., det. et coll. J. Tomčík (Ostrava); Morávka (6377), 49°36'4.13''N, 18°31'29.62''E, 460 m m. n., 10.VII.2013, 7 ex., na listech vinné révy (*V. vinifera*) v údolí potoka Velký Lipový, lgt., det. et coll. O. Sabol.

Coraebus elatus elatus (Fabricius, 1787) – rozšířen v teplých oblastech na celém území České republiky (BÍLÝ 1989). Ve sledovaném území zaznamenán v PP Kamenná u Staříče (ŠIGUT & ROHÁČOVÁ 2007) a v Polance nad Odrou (ŠKORPÍK et al. 2011). V Červeném seznamu ohrožených druhů ČR (ŠKORPÍK 2005) je zařazen do kategorie „téměř ohrožený“. Materiál: Ostrava–Nová Bělá (6275), 49°44'52''N, 18°16'9''E, 250 m m. n., 18.VII.2004, 1 ex.; 14.VII.2013, 1 ex., obě imaga byla nalezena utonulá v zahradním bazénu; Paskov (6275), 49°44'36.17''N, 18°17'6.03''E, 250 m m. n., 24.VI.2008, 1 ex., na květu mochny husí (*Potentilla anserina* L.) v areálu motokrosové trati, vše lgt., det. et coll. O. Sabol.

Lamprodila mirifica mirifica (Mulsant, 1855) – v České republice vzácný druh, častější v zachovalých lužních porostech na jižní Moravě. Vývojem vázán na různé druhy jilmů, zejména na jilm vaz (*Ulmus laevis* Pall.) (BÍLÝ 2002; ŠKORPÍK et al. 2011). Ze sledovaného území zatím znám jen z nivy Odry u Polanky nad Odrou (ŠKORPÍK et al. 2011). V Červeném seznamu druhů ČR (ŠKORPÍK 2005) je zařazen do kategorie „ohrožený“. Materiál: Ostrava–Zábřeh (6175), 49°48'29.59''N, 18°13'14.54''E, 210 m m. n., 14.VI.2004, 1 ex.; 23.VI.2004, 1 ex.; 3.VII.2004, 4 ex.; 21.VII.2004, 4 ex.; 25.VII.2004, 1 ex.; 18.VIII.2004, 3 ex., vše na kmenu a listech solitérně rostoucího jilmu (*Ulmus* sp.) na břehu řeky Odry, vše lgt., det. et coll. J. Janeček; 2.VIII.2013, 2 ex., v letu a na kmenu jilmu (*Ulmus* sp.), observ., lgt., det. et coll. (1 ex.) O. Sabol.

Melanophila acuminata (De Geer, 1774) – v České republice vzácně na celém území, především na čerstvých lesních spáleništích. Jeho vývoj probíhá v ohořelém dřevě jehličnanů (ŠKORPÍK et al. 2011). Z Moravskoslezského kraje udáván z Těšína (REITTER 1970), Třemešné a ze Starých Hamrů–Červíku (ŠKORPÍK et al. 2011). V Červeném seznamu ohrožených druhů ČR (ŠKORPÍK 2005) je zařazen do kategorie „ohrožený“. Materiál: Komorní Lhotka env., Suchý (hora) (6377), 49°38'6.36''N, 18°32'18.66''E, 625 m m. n., 27.VII.1992, 1 ex., na ležícím kmenu jedle bělokore (*Abies alba* M.), lgt., det. et coll. J. Káňa (Havířov); Ostravice env., Muchovec (hora) (6476), 49°30'4.03''N, 18°26'38.01''E, 740 m m. n., 20.XI.2012 (larvae), mnoho ex., larvy pod kůrou a ve dřevě ohořelých pařezů a odřezků smrku ztepilého (*Picea abies* L.) na lesní mýtině v místech požáru, vzniklém v květnu v roce 2012, observ., lgt., det. et coll. (20 ex.) O. Sabol.

Meloidae

Meloe proscarabaeus Linnaeus, 1758 – druh v minulosti v České republice hojný, nyní mimo jižní Moravu vzácný. Ve sledované oblasti byl zaznamenán ve Studénce (KOČÁREK 2005). Parazitoid blanokřídlých (Hymenoptera) (DVOŘÁK & VRABEC 2007). V Červeném seznamu ohrožených druhů ČR (VRABEC 2005) je zařazen do kategorie „ohrožený“. Materiál: Starý Bohumín env., PP Hraniční meandry Odry (6076), 49°55'36.19''N, 18°20'34.53''E, 200 m m. n., IV.2009, 1 ex., uhynulé imago; Dolní Lutyně (6076), 49°54'33''N, 18°25'44''E, 210 m m. n., 18.IV.2010, 1 ex., v areálu pískovny, oba ex. lgt., det. et coll. D. Hřeběň (Prostřední Suchá); Nový Jičín env., Svinec (vrch) (6473), 8.V.1996, 1 ex., lgt., det. et coll. T. Sitek.

Meloe rugosus Marsham, 1802 – v České republice vzácný, jen lokálně hojnější druh. Z Moravskoslezského kraje je zatím znám jen z Bystřice nad Olší (SZOPA 2007). Parazitoid blanokřídlých (Hymenoptera) (DVOŘÁK & VRABEC 2007). V Červeném seznamu

ohrožených druhů České republiky (VRABEC 2005) je zařazen do kategorie „zranitelný“.

Materiál: Věřňovice (6076), 49°55'44.03''N, 18°25'29.90''E, 200 m m. n., 13.IX.2009, 1 ex., lgt. et coll. D. Hřebeň, det. O. Sabol; Karviná (6177), 49°51'1.71''N, 18°31'23.46''E, 220 m m. n., X.2010, 1 ex., observ. et det. D. Hřebeň; Morávka (6377), 49°36'13''N, 18°31'16''E, 460 m m. n., 29.III.2002, 1 ex.; 1.V.2004, 1 ex., oba ex. lgt., det. et coll. K. Orszulik (Frýdek-Místek); Morávka (6377), 49°36'17.20''N, 18°31'49.90''E, 520 m m. n., 29.IV.2012, 1 ex.; 27.IV.2013, 1 ex. (uhynulé imago); 26.X.2013, 4 ex., mezi 21:40–21:55 hod.; 27.X.2013, 11 ex., mezi 17:50–21:30 hod.; 28.X.2013, 2 ex., mezi 18:20–19:20 hod., všechny exempláře byly nalezeny v údolí Velký Lipový na polní cestě a v jejím okolí, vše observ., lgt. et det., coll. (vždy po 1 ex. z jednotlivých dnů nálezu) O. Sabol; poslední tři nálezy byly učiněny při teplotě vzduchu kolem 15°C, kdy za tmy imaga aktivovala a také byl pozorován úživný žír na různých travinách; Nový Jičín env., Svinec (vrch) (6473), 23.IV.1993, 1 ex.; Staré Hamry (6576), 14.X.1995, 2 ex., na lesní cestě v údolí Velkého potoka, vše lgt., det. et coll. T. Sitek.

Meloe violaceus Marsham, 1802 – druh v minulosti hojný po celém území České republiky od nížin do hor, v současnosti mimo jižní Moravu vzácný a lokální (KOČÁREK 2005). Parazitoid blanokřídlých (Hymenoptera) (DVOŘÁK & VRABEC 2007). V Červeném seznamu ohrožených druhů ČR (VRABEC 2005) je zařazen do kategorie „zranitelný“.

Materiál: Morávka (6477), 49°34'59.52''N, 18°31'48.83''E, 540 m m. n., 16.IV.1995, 1F, na asfaltové cestě nad vodní nádrží Morávka, lgt. M. Trubačík, det. O. Sabol, coll. M. Trubačík (Uherské Hradiště); Bílý Kříž (6577), 3.VI.1978, 1 ex.; 14.V.1994, 1 ex., oba ex. lgt., det. et coll. T. Sitek.

Poděkování. Za determinaci a za poskytnutí faunistických údajů děkuji kolegům Ivo Boščíkovi (Skalice), Jiřímu Flanderkovi (Ostrava), Davidu Hřebeňovi (Prostřední Suchá), Jiřímu Janečkovi (Ostrava), Jiřímu Káňovi (Haviřov), Petru Kočárkovi (Ostrava), Stanislavu Krejčíkovi (Ruda), Liboru Křišicovi (Bohumín), Milanu Kuboňovi (Ostrava), Kamilu Orszulikovi (Frýdek-Místek), Janu Růžičkovi (Praha), Tomáši Sitkovi (Ostrava), Lukáši Skofepovi (Peč), Jiřímu Stanovskému (Ostrava), Richardu Szopovi (Bystřice nad Olší), Radimu Šigutovi (Paskov), Jiřímu Tomčíkovi (Ostrava), Milanu Trubačíkovi (Uherské Hradiště) a Jiřímu Vávrovi (Ostrava). Paní Gertrudě Hudečkové (Ostrava–Hošťálkovice) děkuji také za zpřístupnění sbírky.

ASSING V. & SCHÜLKE M. 2006: Supplemente zur mitteleuropäischen Staphylinidenfauna (Coleoptera, Staphylinidae). III. Entomologische Blätter, 102: 1–78. – BALTHASAR V. 1956: Brouci listoroží – Lamellicornia. Díl I. Lucanidae – roháčovití, Scarabaeidae – vrubounovití. Pleurosticti. Fauna ČSR 8. NČSAV, Praha, 287 pp. – BÍLÝ S. 1989: Krascovití. Buprestidae. Zoologické klíče. Academia, Praha, 111 pp. – BÍLÝ S. 2002: Summary of the bionomy of the buprestid beetles of Central Europe (Coleoptera: Buprestidae). Acta Entomologica Musei Nationalis Pragae Supplementum, 10: 1–103. – BOHÁČ J., MATĚJČEK J. & ROUS R. 2005: Staphylinidae. In: FARKAČ J., KRÁL D. & ŠKORPÍK M. (eds): Červený seznam ohrožených druhů České republiky (Bezobratlí). Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Praha, pp. 435–449. – DVOŘÁK M. 1990: Z močálu do stepi. Živa, 5: 221. – DVOŘÁK M. & VRABEC V. 2007: Icones Insectorum Europae Centralis. Coleptera: Meloidae. Folia Heyrovskyana, Series B, 6: 1–12. – FARKAČ J., KRÁL D. & ŠKORPÍK M. (eds.) 2005: Červený seznam ohrožených druhů České republiky (Bezobratlí). Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Praha, 760 pp. – HORÁK J. 2011: Response of saproxylic beetles to tree species composition in a secondary urban forest area. Urban Forestry & Urban Greening, 10: 213–222. – HORION A. 1958: Faunistik der Mitteleuropäischen Käfer. Band VI: Lamellicornia (Scarabaeidae-Lucanidae). Aug. Feyel, Überlingen-Bodensee, xxiv + 343 pp. – HURKA K. 1996: Carabidae České a Slovenské republiky. Kabourek, Zlín, 566 pp. – HURKA K. 2005: Brouci České a Slovenské republiky. Kabourek, Zlín, 390 pp. – JAKUBEC P. & RŮŽIČKA J. 2012: Rozšíření mrchožroutovitých brouků (Coleoptera: Silphidae) otevřené krajiny ve vybraných nížinných oblastech České republiky. Klapalekiana, 48: 169–189. – JUŘENA D. & TÝR V. 2008: Seznam listorohých brouků (Coleoptera: Scarabaeoidea) České republiky a Slovenska. Klapalekiana, (Suppl.) 44: 3–15. – JUŘENA D., TÝR V. & BEZDĚK A. 2008: Příspěvek k faunistickému výzkumu listorohých brouků (Coleoptera: Scarabaeoidea) na území České republiky a Slovenska. Klapalekiana, (Suppl.) 44: 17–176. – KOČÁREK P. 2005: Faunisticky zajímavé nálezy brouků (Coleoptera)

v Moravskoslezském kraji (Česká republika). Práce a Studie Muzea Beskyd (Přírodní Vědy), 15: 217–218. – KOLONIČNÝ L. & STANOVSKÝ J. 1975: Některé zajímavější druhy brouků v okolí Třebovic. Entomologický Zpravodaj (Ostrava), 5: 9–16. – KRÁL D. 2005: Scarabaeoidea. In: FARKAČ J., KRÁL D. & ŠKORPÍK M. (eds): Červený seznam ohrožených druhů České republiky (Bezobratlí). Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Praha, pp. 452–455. – KUBÁŇ V. 1978: Příspěvek k faunistice krasců Moravy a Slovenska s ekologickými a bionomickými poznámkami. (Coleoptera, Buprestidae). Zprávy Československé Společnosti Entomologické při Československé akademii věd, 14: 21–24. – LETZNER K. 1871: Verzeichnis der Käfer Schlesiens. J. Hofman, Breslau, xxiv + 328 pp. – PRUNER L. & MÍKA P. 1996: Seznam obcí a jejich částí v České republice s čísly mapových polí pro síťové mapování fauny. Klapalekiana, (Suppl.) 32: 1–115. – REITTER E. 1870: Uebersicht der Käfer-Fauna von Mähren und Schlesien. Verhandlungen des Naturforschenden Vereines in Brünn, 8(2) (1869): 1–195. – REITTER E. 1903: Bestimmungs-Tabelle der Melolonthidae aus der europäischen Fauna und den angrenzenden Ländern. IV. Theil. Rutelini, Hopliini und Glaphyrini. Verhandlungen des Naturforschenden Vereines in Brünn, 41: 28–158. – ROHÁČOVÁ M. & ŽÍDKOVÁ M. 2005: Katalog sbírek brouků IV. Coleoptera: Scarabaeoidea. Katalogy a soupisy sbírek. Svazek 10. Muzeum Beskyd, Frýdek-Místek, 45 pp. + 16 pls. – RŮŽIČKA J. 2005: Icones Insectorum Europae Centralis. Coleoptera: Agyrtidae, Silphidae. Folia Heyrovskyana, Series B, 3: 1–9. – SABOL O. 2008: K výskytu rodu *Trichius* (Coleoptera: Scarabaeidae) na Ostravsku a okolí. Klapalekiana, (Suppl.) 44: 191–195. – SABOL O. 2010: Příspěvek k rozšíření chrobáka ozbrojeného *Odonteus armiger* (Coleoptera: Scarabaeoidea) na severní Moravě. Acta Musei Beskidensis, 2: 196–197. – SABOL O. 2011a: K výskytu rodu *Hoplia* sp. (Coleoptera: Scarabaeoidea) na území Frýdku-Místku u Ostravy. Acta Musei Beskidensis, 3: 195–196. – SABOL O. 2011b: Výskyt listokaze kovového *Anomala dubia* (Coleoptera: Scarabaeoidea) na říčních terasách řeky Odry u Ostravy a Bohumína. Acta Musei Beskidensis, 3: 197. – STANOVSKÝ J. & PULPÁN J. 2006: Střevlíkovití brouci (Coleoptera, Carabidae) Slezska (severovýchodní Moravy). Muzeum Beskyd, Frýdek-Místek, 159 pp. – SZOPA R. 2007: Zajímavé nálezy brouků na území Jablunkovské brázdy a v blízkém okolí (Beskydský bioregion, Česká republika). Práce a Studie Muzea Beskyd (Přírodní Vědy), 19: 87–96. – ŠEVČÍK J. & KOČÁREK P. (eds) 2007: Fauna Národní přírodní památky Landek. Biologicko-ekologický klub, Ostrava, 56 pp. – ŠIGUT R. & ROHÁČOVÁ M. 2007: Brouci (Coleoptera) Přírodní památky Kamenná u Staříče (Podbeskydský bioregion, Česká republika). Práce a Studie Muzea Beskyd (Přírodní Vědy), 19: 13–31. – ŠKORPÍK M. 2005: Buprestidae. In: FARKAČ J., KRÁL D. & ŠKORPÍK M. (eds): Červený seznam ohrožených druhů České republiky (Bezobratlí). Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Praha, pp. 464–468. – ŠKORPÍK M., KRÍVAN V. & KRAUS Z. 2011: Faunistika krascovitých (Coleoptera: Buprestidae) Znojemska, poznámky k jejich rozšíření, biologii a ochraně. Thayensia, 8: 109–291. – ŠUSTEK Z. 1981: Mrchožroutovití Československa (Coleoptera, Silphidae). Klíče k určování hmyzu. Zprávy Československé Společnosti Entomologické při Československé akademii věd, 2: 1–47. – TESAŘ Z. 1957: Brouci listoroží – Lamellicornia. Díl II. Scarabaeidae – vrubounovití. Laparosticti. Fauna ČSR 11. ČSAV, Praha, 326 pp. + 16 pls. – VESELÝ P., MORAVEC P. & STANOVSKÝ J. 2005: Carabidae. In: FARKAČ J., KRÁL D. & ŠKORPÍK M. (eds): Červený seznam ohrožených druhů České republiky (Bezobratlí). Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Praha, pp. 406–411. – VITNER D. & KRÁL J. 1993: Faunistické síťové mapování listorohých brouků (Coleoptera: Scarabaeoidea) Čech, Moravy a Slovenska – výběr výsledků získaných v letech 1991–1993. Klapalekiana, 29: 153–162. – VRABEC V. 2005: Meloidae. In: FARKAČ J., KRÁL D. & ŠKORPÍK M. (eds): Červený seznam ohrožených druhů České republiky (Bezobratlí). Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Praha, pp. 521–522. – WANKA T. von 1920: Dritter Beitrag zur Coleopterenfauna von Österreich-Schlesien. Entomologische Blätter, 16: 202–213.

Ondřej SABOL

Foksova 19, CZ-724 00 Ostrava–Nová Bělá, email: ondrej.sabol@seznam.cz